



Learning Outcomes and Desired Characteristics of Graduates in Regular and Bilingual Groups of Bachelor Program in Nursing Science, Faculty of Nursing, Mahidol University*

Ruttanaporn Kongkar, RN, PhD¹, Somsiri Rungamornrat, RN, PhD¹, Patcharee Sanehjaroen, RN, DNS¹, Supawadi Wayuhuerd, RN, PhD¹, Penchan Sittipreechachan, RN, MS¹, Chophaka Suttipong, RN, MNS¹, Khuttaleeya Khongpet, RN, MNS¹, Onchuma Nakon, RN, MNS¹

Abstract

Purpose: This study aims to examine and compare the learning outcomes and desired characteristics of graduates who enrolled in the regular group and the bilingual group, and describe the learning experiences of the bilingual group.

Design: Descriptive research design.

Methods: Thirty graduates of the regular group and 21 graduates of the bilingual group, who graduated in the 2017 academic year, were selected using convenience sampling. Participants completed two questionnaires: the learning outcomes of the Thai Qualifications Framework of Higher Education, and the desired characteristics of graduates of Mahidol University. Descriptive statistics and Mann-Whitney U Test were used to analyze the quantitative data. Qualitative data on the learning experiences were collected using focus group interviews with graduates in the bilingual group. These data were analyzed using the content analysis method.

Main findings: Between the regular and bilingual groups of participants, there was no difference in the mean scores of the learning outcomes and the desired characteristics of graduates ($p > .05$). However, graduates of the bilingual group had a higher English proficiency test score for job enrollment at Mahidol University than those of the regular group. Learning experiences from being students in the bilingual group included English skill improvement in classes with no extra cost, increased chance to enroll in the student exchange programs, and learning in a small group with an active learning method. However, the bilingual group has to work hard to comprehend lessons in their classes.

Conclusion and recommendations: Graduates of the bilingual group had a high level of satisfaction in teaching and learning, therefore the program should enroll more students in the bilingual group. The nursing institute should prepare faculty members for this program by enhancing and supporting their English teaching competency. To increase student's ability in learning English the institute should facilitate environment and activities to promote English communication for students. Pattern of teaching and learning should also be developed for achieving the bilingual students' needs.

Keywords: bilingual program, desired characteristics of graduates, learning outcomes, nursing students

Nursing Science Journal of Thailand. 2021;39(4):70-82

Corresponding Author: Associate Professor Somsiri Rungamornrat, Faculty of Nursing, Mahidol University, Bangkok, 10700, e-mail: somsiri.run@mahidol.ac.th

* This research project is supported by China Medical Board of New York, Inc., Faculty of Nursing, Mahidol University

¹ Faculty of Nursing, Mahidol University, Bangkok, Thailand

Received: 26 March 2021 / Revised: 9 May 2021 / Accepted: 27 May 2021



ผลการเรียนรู้และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตที่เรียน กลุ่มปกติและกลุ่มสองภาษา หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล*

รัตนาภรณ์ คงคา, ปร.ด.¹ สมสิริ รุ่งอมรรัตน์, ปร.ด.¹ พัชรี เสน่ห์เจริญ, พย.ด.¹ ศุภาวดี วายูเหือด, ปร.ด.¹
เพ็ญจันทร์ สิทธิปริษาชาญ, พย.ม.¹ ช่อผกา สุทธิพงษ์, พย.ม.¹ ศัทลียา คงเพชร, พย.ม.¹ อรุณา นารณ์, พย.ม.¹

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล ระหว่างกลุ่มปกติและกลุ่มสองภาษา และประสบการณ์การเรียนรู้ของกลุ่มสองภาษา

รูปแบบการวิจัย: ใช้วิธีการศึกษาเชิงพรรณนา

วิธีดำเนินการวิจัย: กลุ่มตัวอย่างเป็นบัณฑิตพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่จบในปีการศึกษา 2560 จากกลุ่มปกติ 30 คน และกลุ่มสองภาษา 21 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามความสะดวก เก็บข้อมูลเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถามผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และแบบสอบถามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ มหาวิทยาลัยมหิดล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และ Mann-Whitney U Test เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพในกลุ่มสองภาษาด้วยการสนทนากลุ่มและนำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย: กลุ่มสองภาษาและกลุ่มปกติมีค่าเฉลี่ยคะแนนผลการเรียนรู้ และค่าเฉลี่ยคะแนนคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ไม่แตกต่างกัน ($p > .05$) แต่กลุ่มสองภาษาสอบภาษาอังกฤษก่อนเข้าปฏิบัติงานผ่านเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนดมากกว่ากลุ่มปกติ ประสบการณ์การเรียนรู้ในกลุ่มสองภาษาที่ได้รับคือ การได้ฝึกฝนภาษาอังกฤษต่อเนื่องโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายเพิ่ม เพิ่มโอกาสเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา ได้เรียนเป็นกลุ่มเล็ก แบบ active learning อย่างไรก็ตามกลุ่มสองภาษาต้องขยันเรียนมากขึ้นเพื่อให้เข้าใจเนื้อหาที่เรียน

สรุปและข้อเสนอแนะ: กลุ่มสองภาษามีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนระดับมาก จึงควรเพิ่มจำนวนนักศึกษากลุ่มสองภาษา คณะพยาบาลศาสตร์ควรเตรียมอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตร พัฒนาศักยภาพอาจารย์ในการสอนวิชาการพยาบาลเป็นภาษาอังกฤษ เพิ่มความสามารถในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษา โดยการสร้างสิ่งแวดล้อมและกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตได้สื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษ รวมถึงพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนกลุ่มสองภาษาให้ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนต่อไป

คำสำคัญ: หลักสูตรสองภาษา คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ผลการเรียนรู้ นักศึกษาพยาบาล

Nursing Science Journal of Thailand. 2021;39(4):70-82

ผู้ประสานงานการเผยแพร่: รองศาสตราจารย์สมสิริ รุ่งอมรรัตน์, คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล บางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700,
e-mail: somsiiri.run@mahidol.ac.th

* โครงการวิจัยได้ทุนจาก เงินกองทุน ซี.เอ็ม.บี คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

¹ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

วันที่รับบทความ: 26 มีนาคม 2564 / วันที่แก้ไขบทความเสร็จ: 9 พฤษภาคม 2564 / วันที่ตอบรับบทความ: 27 พฤษภาคม 2564



ความสำคัญของปัญหา

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลเป็นสถาบันการศึกษาพยาบาลแห่งแรกในประเทศไทย โดยเปิดสอนตั้งแต่ พ.ศ. 2439 เป็นต้นมา จากอดีตจนถึงปัจจุบัน มีการพัฒนาหลักสูตร และการเรียนการสอนทุกระดับให้ทันสมัย และตอบสนองความต้องการพยาบาลวิชาชีพของสังคมมาโดยตลอด¹ มีปรัชญาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ซึ่งมุ่งผลิตบัณฑิตพยาบาลให้ใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต สามารถปรับตัวได้ในสังคมที่เปลี่ยนแปลง รู้ลึกในสาขาวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ รู้กว้างในการเปลี่ยนแปลงของประเด็นและแนวโน้มสุขภาพโลก² ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาที่ระบุไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560³ คือการจัดการศึกษาเพื่อมุ่งหวังให้คนไทยได้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต และร่วมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ นอกจากนี้จากการที่รัฐบาลมีนโยบายการเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ (medical hub) และการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ส่งผลให้สถาบันการศึกษาพยาบาลต้องผลิตบัณฑิตพยาบาลเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว⁴

หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นไปตามกรอบการจัดการศึกษาโดยใช้มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2560⁵ ซึ่งกำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ 6 ด้าน ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานการคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ได้แก่ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี และ 6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยมหิดลยังสนับสนุนให้ทุกคณะฯ จัดการเรียนการสอนและกิจกรรมนอกหลักสูตรต่างๆ ให้นักศึกษามีคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์มหาวิทยาลัยมหิดล 4 ด้าน ได้แก่ 1) การรู้แจ้ง รู้จริง ทั้งด้านลึกและกว้าง (T-shaped breadth & depth) 2) มีทักษะและศักยภาพในการแข่งขันระดับโลก หรือตอบสนองความต้องการของสังคม (globally talented) 3) มีจิตสาธารณะในการทำ

ประโยชน์ให้กับสังคม (socially contributing) และ 4) กล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ในทางที่ถูกต้อง (entrepreneurially minded) ซึ่งภายหลังจบการศึกษาบัณฑิตทุกคนจะประเมินตนเองตามคุณลักษณะดังกล่าวเพื่อประเมินคุณภาพการศึกษา โดยหนึ่งในตัวชี้วัดคุณภาพที่สำคัญคือ บัณฑิตมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษได้ตามมาตรฐานสากล

ทักษะการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษมีความสำคัญมากขึ้นทั้งในการจัดการศึกษาและการปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาล เพื่อเป็นการเตรียมบัณฑิตพยาบาลสู่โลกแห่งการเรียนรู้ไร้พรมแดน และจากการที่การปฏิรูปการศึกษาของไทย ช่วงที่ 3 ระหว่างปี พ.ศ. 2533-2538⁶ ได้กำหนดให้สถาบันการศึกษาสามารถจัดหลักสูตรนานาชาติ เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ยุคการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม ทำให้เกิดมีหลักสูตรสองภาษา (bilingual program) และหลักสูตรภาษาอังกฤษ (English program) ขึ้น⁶ โดยให้นิยามของการเรียนสองภาษา หมายถึง การจัดการศึกษาที่ใช้ภาษาสองควบคู่กับภาษาหลัก เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถใช้ภาษาได้สองภาษา และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และการประกอบวิชาชีพ⁷

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล จึงกำหนดให้มีการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสองภาษาในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ นักศึกษา อาจารย์ ศิษย์เก่าและผู้ใช้บัณฑิต ที่ต้องการให้บัณฑิตมีสมรรถนะด้านการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและการประกอบวิชาชีพได้ โดยเริ่มครั้งแรกในปีการศึกษา 2557 ซึ่งนำหลักสูตรที่ได้รับ การรับรองจากสภาการพยาบาล มาจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ 1 กลุ่ม ควบคู่กับการเรียนกลุ่มปกติ มีวัตถุประสงค์การเรียนรู้ จำนวนชั่วโมงที่สอน เกณฑ์การประเมินและสัดส่วนในการประเมิน และใช้ข้อสอบเป็นภาษาไทยเช่นเดียวกับ นักศึกษากลุ่มปกติ เพียงแต่มีการสื่อสาร สื่อการสอนในชั้นเรียนเป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งนักศึกษาจะเรียนเป็นภาษาอังกฤษในวิชา

ทฤษฎีทางการพยาบาลทั้งสิ้น 23 วิชา โดยเป็นวิชาจากทุกสาขาทางการพยาบาล ได้แก่ การพยาบาลเด็กและวัยรุ่น การพยาบาลมารดา-ทารกและผดุงครรภ์ การพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ การพยาบาลอนามัยชุมชน และการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช หัวหน้าวิชาจะมอบหมายให้อาจารย์ผู้สอนเป็นผู้ที่จบการศึกษาหรือมีประสบการณ์การเรียนการสอนจากต่างประเทศ สามารถสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี เป็นผู้สอน โดยส่วนใหญ่จะเป็นอาจารย์ที่สอนได้ทั้งสองกลุ่ม และเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอน หัวหน้าวิชานำเสนอประเมินรายวิชาผลแยกเป็น 2 กลุ่ม เพื่อใช้ในการทวนสอบรายวิชา

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบงานวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนสองภาษาในระดับชั้นประถมศึกษาจนถึงมัธยม⁷⁻⁹ มีทั้งงานวิจัยที่ศึกษาผลลัพธ์ของการดำเนินงานทั้งหลักสูตรและผลของการจัดการเรียนการสอนวิชาใดวิชาหนึ่ง ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานในส่วนของการเตรียมสอนผู้สอนจะเป็นผู้จัดเตรียมเนื้อหาเป็นภาษาอังกฤษ หรือมีอาจารย์ชาวต่างประเทศเป็นผู้สอน วิธีจัดการเรียนการสอนมีความหลากหลาย เช่น การบรรยายและแสดงเหตุผล เน้นการคิดวิเคราะห์ และแก้ปัญหา เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษในระหว่างเรียน ในการวัดผลการเรียนรู้ ส่วนใหญ่ดำเนินงานตลอดช่วงของการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ให้นักศึกษามีคะแนนในการพัฒนาตนเอง ปัญหาอุปสรรคในการจัดการศึกษาที่พบส่วนใหญ่พบว่า ความรู้พื้นฐานภาษาอังกฤษของทั้งครูและนักเรียนไม่เพียงพอ และการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษทำให้ครูต้องเตรียมการสอนและมีภาระงานสอนเพิ่มขึ้น ในส่วนของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตพบเพียงหนึ่งงานวิจัยที่กล่าวถึงการบูรณาการโครงการบริการวิชาการแก่สังคมกับการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ¹⁰ โดยให้นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 จัดทำโครงการเป็นภาษาอังกฤษมีการบูรณาการกับการบริการวิชาการและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาพยาบาลมีค่าเฉลี่ยคะแนนสมรรถนะการใช้ภาษาอังกฤษภายหลังเรียน

สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) ส่วนอาจารย์มีการรับรู้สมรรถนะของนักศึกษาในระดับปานกลางทั้งก่อนและหลังเรียน และนักศึกษามีความพึงพอใจในการเรียนรูปแบบนี้ในระดับมาก

ในการแบ่งกลุ่มผู้เรียน คณะกรรมการบริหารหลักสูตรปริญญาตรีได้เปิดรับสมัครนักศึกษาชั้นปี 1 ที่สนใจเรียนกลุ่มสองภาษาและผ่านเกณฑ์ความรู้ด้านภาษาอังกฤษ โดยมีนักศึกษาที่มีคุณสมบัติสมัครเข้าเรียนในปีการศึกษา 2557 จำนวน 33 คน ซึ่งการเรียนโดยใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารเป็นประสบการณ์ใหม่ที่ท้าทายของทั้งนักศึกษา อาจารย์ผู้สอน ผู้บริหาร และกรรมการบริหารหลักสูตรระดับปริญญาตรี ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของอาจารย์ผู้สอนในระดับปริญญาตรี จึงสนใจที่จะศึกษาผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยมหิดล และประสบการณ์ในการเรียนในกลุ่มสองภาษาของบัณฑิตที่จบการศึกษาในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ปีการศึกษา 2560 คณะพยาบาลศาสตรมหาวิทยาลัยมหิดล และเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยมหิดลของบัณฑิตพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่จบการศึกษาในปีเดียวกัน เพื่อให้ผู้บริหาร คณะกรรมการบริหารหลักสูตรระดับปริญญาตรี อาจารย์ผู้สอน ทราบข้อมูลและนำไปวางแผนในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาในกลุ่มสองภาษาของคณะพยาบาลศาสตร มหาวิทยาลัยมหิดลให้ดีขึ้น และเพื่อเป็นข้อมูลในการขยายผลให้กับสถาบันการศึกษาทางการพยาบาลในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ให้นักศึกษาพยาบาลมีศักยภาพในการใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และ



คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยมหิดล
ของบัณฑิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต กลุ่มสองภาษา
และกลุ่มปกติ

2. เพื่อศึกษาประสบการณ์การเรียนรู้ของกลุ่มสองภาษา

คำถามการวิจัย

1. บัณฑิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตกลุ่มสองภาษา
และกลุ่มปกติมีคะแนนผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแห่งชาติแตกต่างกันหรือไม่
2. บัณฑิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตกลุ่มสองภาษา
และกลุ่มปกติมีคะแนนคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์
ของมหาวิทยาลัยมหิดล แตกต่างกันหรือไม่
3. ประสบการณ์การเรียนรู้ของกลุ่มสองภาษาเป็นอย่างไร

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษา คือ บัณฑิตที่จบการศึกษาหลักสูตร
พยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
ปีการศึกษา 2560 ซึ่งเป็นรุ่นแรกที่มีการจัดการเรียนการสอน
กลุ่มสองภาษา มีบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจำนวนทั้งหมด 331 คน
แบ่งเป็นกลุ่มสองภาษา 33 คน และกลุ่มปกติ 298 คน

กลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลเชิงปริมาณ เนื่องจากประชากรของสองกลุ่มมีจำนวน
แตกต่างกันมาก ผู้วิจัยจึงคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตาราง
การประมาณค่าสัดส่วนประชากรของ Krejcie และ Morgan¹¹
ซึ่งมีการคำนวณขนาดประชากรกลุ่มเล็กที่ระดับความเชื่อมั่น
95% จากจำนวนประชากรของกลุ่มสองภาษา 33 คน ได้ขนาด
กลุ่มตัวอย่าง 28 คน เลือกตัวอย่างแบบความสะดวก
(convenience sampling) โดยเชิญชวนให้กลุ่มตัวอย่างทั้งสอง
กลุ่มเข้าร่วมการวิจัย มีกลุ่มสองภาษาตอบรับเข้าร่วมโครงการ
จำนวน 21 คน ส่วนกลุ่มปกติตอบรับเข้าร่วม จำนวน 30 คน

ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยประชาสัมพันธ์เชิญชวนบัณฑิต
กลุ่มสองภาษาจากกลุ่มที่เข้าร่วมการสำรวจด้วยแบบสอบถาม โดย
ทุกคนแสดงความสนใจเข้าร่วมสนทนากลุ่ม ซึ่งผู้วิจัยได้ยุติการสนทนา
กลุ่ม เมื่อพบว่าข้อมูลที่ได้มีความคล้ายคลึงกันหรือมีความอิ่มตัว
โดยสรุปมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างสำหรับการสนทนากลุ่มทั้งหมด 15 คน

เครื่องมือการวิจัย

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล มีข้อ
คำถามปลายเปิดและเลือกตอบเกี่ยวกับ อายุ เกรดเฉลี่ยก่อนเข้า
เรียนพยาบาล เกรดเฉลี่ยสะสมเมื่อจบหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต
การเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนของคณะฯ และมหาวิทยาลัย
และคะแนนภาษาอังกฤษที่ได้

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามผลการเรียนรู้ตามกรอบ
มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติทั้ง 6 ด้าน ได้แก่
1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม จำนวน 5 ข้อ 2) ด้านความรู้ จำนวน
4 ข้อ 3) ด้านทักษะทางปัญญา จำนวน 4 ข้อ 4) ด้านความสัมพันธ์
ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ จำนวน 6 ข้อ 5) ด้านทักษะ
การวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี
จำนวน 4 ข้อ และ 6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ จำนวน
3 ข้อ รวมทั้งสิ้น 26 ข้อ ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มหาวิทยาลัยมหิดล
ใช้ในการประเมินบัณฑิตที่จบการศึกษา เป็นแบบเลือกตอบ 6 ระดับ
มีคะแนนตั้งแต่ 0 ถึง 5 คะแนน (พึงพอใจมากที่สุด = 5, พึงพอใจ
มาก = 4, พึงพอใจปานกลาง = 3, พึงพอใจน้อย = 2, ควรปรับปรุง
แก้ไข = 1 และประเมินไม่ได้ = 0) คะแนนเฉลี่ยสูงกว่า 3.5 แปลว่า
บัณฑิตมีคะแนนความพึงพอใจต่อผลการเรียนรู้ตามกรอบ
มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติอยู่ในระดับมาก

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์
มหาวิทยาลัยมหิดล 4 ด้าน ได้แก่ 1) การรู้แจ้ง รู้จริงทั้งด้านลึก
และกว้าง (T-shaped breadth & depth) จำนวน 10 ข้อ 2) มีทักษะและศักยภาพในการแข่งขันระดับโลก หรือตอบสนอง
ความต้องการของสังคม (globally talented) จำนวน 4 ข้อ 3) มีจิตสาธารณะในการทำประโยชน์ให้กับสังคม (socially

contributing) จำนวน 8 ข้อ และ 4) กล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ในทางที่ถูกต้อง (entrepreneurially minded) จำนวน 8 ข้อ รวมทั้งสิ้น 30 ข้อ ผู้วิจัยตัดแปลงจากแบบสอบถามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ มหาวิทยาลัยมหิดล ที่ใช้สำหรับการประเมินบัณฑิตที่จบการศึกษา เป็นแบบเลือกตอบ 6 ระดับ มีคะแนนตั้งแต่ 0 ถึง 5 คะแนน (พึงพอใจมากที่สุด = 5, พึงพอใจมาก = 4, พึงพอใจปานกลาง = 3, พึงพอใจน้อย = 2, ควรปรับปรุงแก้ไข = 1 และประเมินไม่ได้ = 0) คะแนนเฉลี่ยสูงกว่า 3.5 แปลว่า บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ มหาวิทยาลัยมหิดลระดับมาก

ส่วนที่ 4 แนวคำถามในการสนทนากลุ่ม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นมาเพื่อเข้าใจประสบการณ์ของกลุ่มสองภาษา ประกอบด้วยคำถามหลัก คือ มีประสบการณ์การเรียนการสอนในกลุ่มสองภาษาเป็นอย่างไร และคำถามรอง คือ 1) แรงจูงใจหรือเหตุผลในการเลือกเรียนกลุ่มสองภาษาของท่านเป็นอย่างไร 2) กระบวนการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มสองภาษาเป็นอย่างไร และ 3) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสองภาษาดีขึ้น

การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล (COA No.IRB-NS2018/53.0309) ผู้วิจัยเชิญชวนกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ เข้าร่วมการวิจัยโดยปราศจากการบังคับและการปฏิเสธไม่มีผลต่อการทำงาน กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มได้รับการชี้แจงวัตถุประสงค์และรายละเอียดของการวิจัย ตามเอกสารชี้แจงและเซ็นเอกสารยินยอมการเข้าร่วมการวิจัย และได้รับการอธิบายเรื่องการเก็บข้อมูลเป็นความลับ โดยข้อมูลจะเก็บรักษาไว้ในรูปแบบของไฟล์และทำลายภายหลังสิ้นสุดการวิจัย 3 ปี

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ภายหลังจากการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ผู้วิจัยทำหนังสือขอข้อมูลในการติดต่อสมาคมศิษย์เก่าจากคณะ

พยาบาลศาสตร์ และขออนุญาตจากคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ในการใช้สถานที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยประชาสัมพันธ์เชิญชวนเข้าร่วมการวิจัยทางไลน์กลุ่มและทาง Facebook ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาปี 2560 เพื่อเชิญชวนเข้าร่วมการวิจัยและนัดหมายการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยจะนัดหมายบัณฑิตทั้งสองกลุ่มที่สนใจเข้าร่วมโครงการวิจัย เข้าฟังชี้แจงวัตถุประสงค์ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย และแจ้งให้ทราบว่าสามารถยุติการเข้าร่วมโครงการได้ตลอดเวลา พร้อมทั้งให้ผู้สนใจลงนามยินยอมเข้าร่วมวิจัย หลังจากฟังการชี้แจงเสร็จสิ้น ผู้วิจัยให้ผู้เข้าร่วมวิจัยทั้งสองกลุ่มตอบแบบสอบถาม 2 ชุด เมื่อตอบแบบสอบถามเสร็จผู้เข้าร่วมวิจัยส่งแบบสอบถามไว้ในกล่องที่จัดเตรียมไว้ในห้อง โดยไม่ต้องระบุชื่อหรือรหัสนักศึกษา หลังจากนั้นผู้วิจัยสอบถามกลุ่มสองภาษาถึงความสมัครใจในการเข้าร่วมสนทนากลุ่ม โดยทุกคนแสดงความสนใจ จึงนัดหมายวันเวลาในการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มสองภาษาเป็น 3 กลุ่ม ตามวันและเวลาที่สะดวกให้สัมภาษณ์กลุ่มละ 5-10 คน

3. ในวันสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยสร้างความคุ้นเคยกับผู้เข้าร่วมการวิจัย และป้อนคำถามตามแนวทางการคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้เวลากลุ่มละประมาณ 45-60 นาที ระหว่างการสนทนากลุ่มผู้วิจัยบันทึกเทปสัมภาษณ์ บันทึกประเด็นสำคัญ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างของข้อมูลผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์มหาวิทยาลัยมหิดลของบัณฑิตที่เรียนกลุ่มสองภาษาและกลุ่มปกติ โดยใช้สถิติ Mann-Whitney U test โดยกำหนดนัยสำคัญที่ระดับ .05 เนื่องจากข้อมูลมีการกระจายตัวไม่ปกติ

ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis) เริ่มจากถอดบทสัมภาษณ์ทุกคำลงรหัสสรุปเป็นประเด็น วิเคราะห์เปรียบเทียบเนื้อหา

กำหนดประเด็นหลักที่สะท้อนถึงการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสองภาษาตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยมีการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและความตรงของข้อมูลจากทั้งผู้ให้ข้อมูลและผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มสองภาษา พบว่า ร้อยละ 81 มีเกรดเฉลี่ยก่อนเข้าเรียนพยาบาลอยู่ในช่วง 3.51-4.00 ร้อยละ 57.1 มีเกรดเฉลี่ยสะสมหลังจบพยาบาลศาสตรบัณฑิตอยู่ในช่วง 3.01-3.50 ส่วนใหญ่หรือร้อยละ 76.2 เข้าร่วมโครงการ

แลกเปลี่ยนนักศึกษาของคณะฯ และมหาวิทยาลัย โดยเข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศจำนวน 16 คน ประเทศที่ไปแลกเปลี่ยนมากที่สุด คือ ประเทศบรูไน จำนวน 6 คน กลุ่มสองภาษาทั้งหมดสอบผ่านภาษาอังกฤษตามเกณฑ์ก่อนการเข้าปฏิบัติงานที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มปกติพบว่า ส่วนใหญ่หรือร้อยละ 83.3 มีเกรดเฉลี่ยก่อนเข้าเรียนพยาบาลอยู่ในช่วง 3.51-4.00 และร้อยละ 50 มีเกรดเฉลี่ยสะสมหลังจบพยาบาลศาสตรบัณฑิตอยู่ในช่วง 3.01-3.50 ทั้งหมดไม่เคยเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนของคณะฯ และมหาวิทยาลัย และร้อยละ 93.3 สอบผ่านภาษาอังกฤษตามเกณฑ์ก่อนการเข้าปฏิบัติงานที่มหาวิทยาลัยกำหนด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของบัณฑิตกลุ่มสองภาษาและกลุ่มปกติ จำแนกตามข้อมูลทั่วไป (N = 51)

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มสองภาษา (n = 21)	กลุ่มปกติ (n = 30)
	n (%)	n (%)
เกรดเฉลี่ยก่อนเข้าเรียนพยาบาล		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 3.00	0 (0.0)	2 (6.70)
3.01-3.50	4 (19.0)	3 (10.0)
3.51-4.00	17 (81.0)	25 (83.3)
เกรดเฉลี่ยสะสมหลังจบพยาบาลศาสตรบัณฑิต		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 3.00	8 (38.1)	5 (16.7)
3.01-3.50	12 (57.1)	15 (50.0)
3.51-4.00	1 (4.8)	10 (33.3)
เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนของคณะฯ และมหาวิทยาลัย		
ไม่เคย	5 (23.8)	30 (100.0)
เคย เช่น บรูไน สหรัฐอเมริกา อินโดนีเซีย	16 (76.2)	0 (0.0)
สอบภาษาอังกฤษผ่านเกณฑ์ก่อนการเข้าปฏิบัติงานที่มหาวิทยาลัยกำหนด		
สอบไม่ผ่าน	0 (0.0)	2 (6.7)
สอบผ่าน	21 (100.0)	28 (93.3)
TOEIC	8 (38.1)	17 (56.7)
Mu Grad Test	10 (47.6)	15 (50.0)
TOEFL-ITP	2 (9.5)	0 (0.0)
TOEFL-IBT	1 (4.8)	0 (0.0)

ส่วนที่ 2 ผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของกลุ่มสองภาษาที่จบในปีการศึกษา 2560 พบว่ากลุ่มสองภาษามีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจต่อผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99, SD = 0.61$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

ด้านคุณธรรมจริยธรรมมีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.24, SD = 0.57$) และมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ มหาวิทยาลัยมหิดล โดยภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.14, SD = 0.65$)

ตารางที่ 2 คะแนนเฉลี่ยของผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของบัณฑิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล กลุ่มสองภาษา (N = 21)

ผลการประเมิน	คะแนนความพึงพอใจ		
	\bar{X}	SD	ระดับ
ผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ			
1. คุณธรรมจริยธรรม	4.24	0.57	มาก
2. ความรู้	3.77	0.55	มาก
3. ทักษะทางปัญญา	4.00	0.55	มาก
4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	4.17	0.71	มาก
5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี	3.96	0.67	มาก
6. ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	3.81	0.61	มาก
ความพึงพอใจในภาพรวม	3.99	0.61	มาก
คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ มหาวิทยาลัยมหิดล			
1. T-shaped breadth & depth	4.13	0.65	มาก
2. globally talented	4.14	0.60	มาก
3. socially contributing	4.15	0.68	มาก
4. entrepreneurially minded	4.15	0.66	มาก
ความพึงพอใจในภาพรวม	4.14	0.65	มาก

ส่วนที่ 3 เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของบัณฑิตที่จบในปีการศึกษา 2560 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ระหว่างกลุ่มปกติและกลุ่มสองภาษา

ค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมของผลการเรียนรู้ของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของบัณฑิตที่จบการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล

ปีการศึกษา 2560 ของกลุ่มปกติและกลุ่มสองภาษาพบว่า มีค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมไม่แตกต่างกันที่นัยสำคัญ.05 ดังแสดงในตารางที่ 3

ส่วนค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมของคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ มหาวิทยาลัยมหิดลของบัณฑิตที่จบการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2560 ที่เรียนกลุ่มสองภาษาและกลุ่มปกติ พบว่าไม่แตกต่างกันที่นัยสำคัญ .05 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ระหว่างกลุ่มปกติและกลุ่มสองภาษา ด้วยสถิติ Mann-Whitney U Test

ผลการเรียนรู้ของบัณฑิต	กลุ่มสองภาษา (n = 21)	กลุ่มปกติ (n = 30)	Z	p-value (sig 2 tailed)
คุณธรรมจริยธรรม (จำนวน 5 ข้อ)				
\bar{X} (SD)	21.23 (2.18)	21.66 (1.95)	- .85	.392
Median (range)	20.00 (18-25)	21.00 (20-25)		
ความรู้ (จำนวน 4 ข้อ)				
\bar{X} (SD)	15.09 (1.44)	15.96 (2.05)	-1.62	.105
Median (range)	15.00 (12-17)	16.00 (12-20)		
ทักษะทางปัญญา (จำนวน 4 ข้อ)				
\bar{X} (SD)	15.80 (1.60)	15.53 (1.71)	- .23	.820
Median (range)	16.00 (14-19)	16.00 (12-20)		
ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (จำนวน 6 ข้อ)				
\bar{X} (SD)	25.09 (3.37)	24.53 (2.22)	- .58	.561
Median (range)	24.00 (20-30)	24.00 (22-30)		
ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี (จำนวน 4 ข้อ)				
\bar{X} (SD)	15.85 (2.03)	14.90 (2.23)	-1.57	.117
Median (range)	16.00 (12-20)	15.00 (10-20)		
ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ (จำนวน 3 ข้อ)				
\bar{X} (SD)	11.47 (1.66)	12.20 (1.64)	-1.26	.209
Median (range)	12.00 (9-14)	12.00 (8-15)		

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ มหาวิทยาลัยมหิดล ระหว่างกลุ่มปกติและกลุ่มสองภาษา ด้วยสถิติ Mann-Whitney U Test

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ มหาวิทยาลัยมหิดล	กลุ่มสองภาษา (n = 21)	กลุ่มปกติ (n = 30)	Z	p-value (sig 2 tailed)
T-shaped breadth & depth (จำนวน 10 ข้อ)				
\bar{X} (SD)	41.38 (4.56)	40.80 (2.41)	- .29	.772
Median (range)	42.00 (35-50)	42.00 (37-45)		
Globally talented (จำนวน 4 ข้อ)				
\bar{X} (SD)	16.57 (1.91)	15.80 (1.51)	-1.14	.254
Median (range)	16.00 (14-20)	16.00 (13-18)		
Socially contributing (จำนวน 8 ข้อ)				
\bar{X} (SD)	33.23 (4.34)	33.73 (3.01)	- .40	.686
Median (range)	34.00 (26-40)	34.00 (28-40)		
Entrepreneurially minded (จำนวน 8 ข้อ)				
\bar{X} (SD)	33.23 (4.04)	33.53 (2.88)	- .55	.582
Median (range)	33.00 (28-40)	32.00 (30-40)		

ส่วนที่ 4 ประสบการณ์การเรียนรู้ของกลุ่มสองภาษา หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ที่จบการศึกษาในปีการศึกษา 2560 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล จากการสนทนากลุ่ม สามารถสรุปประเด็นความคิดเห็นต่อการเรียนการสอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. แรงจูงใจในการสมัครเข้าเรียนกลุ่มสองภาษา สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเด็นหลัก คือ

1.1 “ได้ฝึกภาษาอังกฤษตลอดเวลา” กลุ่มสองภาษาทั้ง 15 คน ให้เห็นว่าการเข้าเรียนกลุ่มสองภาษาทำให้ได้ฝึกฝนภาษาอังกฤษต่อเนื่อง เริ่มตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 อาจารย์ผู้สอนจะสื่อสารและสื่อประกอบการสอนเป็นภาษาอังกฤษ รวมถึงกระตุ้นให้ซักถามและตอบคำถาม ทำให้รู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษทางการแพทย์เพิ่มขึ้น และในการขึ้นฝึกภาคปฏิบัติบางวิชา อาจารย์มอบหมายให้ค้นหาหลักฐานเชิงประจักษ์หรืองานวิจัยเป็นภาษาอังกฤษ นอกจากนี้เมื่อมีโครงการแลกเปลี่ยนกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ กลุ่มสองภาษาส่วนใหญ่จะมีคะแนนผ่านเกณฑ์และสามารถสอบสัมภาษณ์ผ่าน ได้ไปศึกษาดูงานในต่างประเทศได้ และเมื่อนักศึกษาจากต่างประเทศมาแลกเปลี่ยนในประเทศ อาจารย์จะคัดเลือกนักศึกษาจากกลุ่มสองภาษาต้อนรับ ทำให้ได้ฝึกภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง

“เวลาเรียนอาจารย์ก็จะให้เราตอบคำถามเป็นภาษาอังกฤษ ชีทก็เป็นภาษาอังกฤษ ก็ทำให้เราจำศัพท์ได้ดี” บัณฑิตคนที่ 3

“เวลาเรียนวิชาปฏิบัติ พออาจารย์รู้ว่ามาจากกลุ่มสองภาษา ก็จะให้ค้นและนำเสนองานเป็นภาษาอังกฤษเลย เลยได้ใช้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติด้วย” บัณฑิตคนที่ 5

1.2 “ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่ม” กลุ่มสองภาษาครึ่งหนึ่งเห็นว่าการเรียนในกลุ่มสองภาษา ไม่ต้องลงทะเบียนเพิ่มเติมจากภาคปกติ หรือมีค่าลงทะเบียนของหน่วยกิตมากกว่า ในขณะที่อาจารย์ผู้สอนในแต่ละวิชาได้คัดเลือกอาจารย์ที่มีความชำนาญในการสื่อสารภาษาอังกฤษเป็นผู้สอน ทำให้กลุ่มสองภาษาทั้งหมดเห็นว่าการไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่ม และได้ประโยชน์จากการเลือกเรียนกลุ่มสองภาษา

“ไม่ต้องเสียค่าเทอมเพิ่ม ได้กำไร” บัณฑิตคนที่ 4

“เสียค่าเทอมเหมือนเดิม ได้เรียนภาษาอังกฤษด้วย ก็เลยลงเรียน” บัณฑิตคนที่ 8

2. กระบวนการเรียนกลุ่มสองภาษาให้ได้ผลลัพธ์ที่ดี การจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสองภาษา มีการวัดผลลัพธ์เช่นเดียวกับหลักสูตรปกติ เนื่องจากมุ่งวัดผลลัพธ์การเรียนรู้เดียวกัน เช่น ร้อยละของการสอบ และการประเมินทักษะทางสังคมเท่ากัน โดยใช้ข้อสอบเป็นภาษาไทยชุดเดียวกับที่กลุ่มปกติใช้สอบ และเป็นการเตรียมความพร้อมในการสอบขึ้นทะเบียนวิชาชีพทางการแพทย์อีกด้วย จากการสนทนากลุ่มสามารถแยกประเด็นกระบวนการเรียนกลุ่มสองภาษาให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีได้ 2 ประเด็น คือ การเรียนกลุ่มเล็กช่วยกันดี และต้องขยันตลอดเวลา

2.1 “เรียนกลุ่มเล็กช่วยกันดี” กลุ่มสองภาษาทุกคนเห็นว่าการที่กลุ่มสองภาษามีจำนวน 33 คน ซึ่งเป็นกลุ่มขนาดเล็ก ทำให้รู้จักคุ้นเคยกันทุกคน กล้าแสดงความคิดเห็น รวมถึงเมื่อมีการจัดการเรียนการสอนแบบ active learning ที่ทำให้ได้แสดงความคิดเห็นทุกคน หรือเสนอความคิดเห็นนอกกรอบได้ และอาจารย์มีเวลาในการให้ข้อเสนอแนะเพียงพอ

“กลุ่มเล็กสนิทกันดี พอเรียนแบบ active learning ได้แนวคิดต่างกัน หรือคิดนอกกรอบได้ สนุก” บัณฑิตคนที่ 1

“ชอบกลุ่มเล็ก สนิทกัน ช่วยกันดี อันไหนไม่เข้าใจก็ถามกันได้” บัณฑิตคนที่ 12

2.2 “ต้องขยันตลอดเวลา” ถึงแม้ว่ากลุ่มสองภาษาจะมีพื้นฐานคะแนนภาษาอังกฤษดี แต่ทุกคนเห็นว่าการที่ต้องเรียนเป็นภาษาอังกฤษและสอบข้อสอบเป็นภาษาไทย ทำให้ต้องขยันและตื่นตัวเพิ่มขึ้น เพื่อให้เข้าใจเนื้อหาที่เรียน เช่น การอ่านเอกสารประกอบการสอนมาล่วงหน้าเพื่อค้นหาคำศัพท์ หรือทำความเข้าใจเบื้องต้นมาก่อนเรียน การฟังเทปบันทึกเสียงอาจารย์เพิ่มเติมหลังเรียน เพื่อทบทวนเนื้อหาให้เข้าใจมากขึ้น หรือการจัดกลุ่มเพื่อทบทวนความรู้ด้วยกันระหว่างเพื่อนในกลุ่ม ซึ่งจะส่งผลให้เข้าใจเนื้อหาเพิ่มขึ้น และสามารถสอบผ่านเกณฑ์ได้

“ต้อง active ตลอดเวลา เรียนภาษาไทยไม่ต้องพยายามเยอะแบบนี้ เรียนภาษาอังกฤษต้องขยัน” บัณฑิตคนที่ 1



“บางทีก็เหนื่อยเพราะต้องขยันมากกว่ากลุ่มปกติ เพราะอ่านภาษาอังกฤษแล้วต้องไปอ่านภาษาไทยเพื่อให้เข้าใจมากขึ้นด้วย” บัณฑิตคนที่ 5

3. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง กลุ่มสองภาษาที่ได้เรียนเป็นรุ่นแรกมีข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงวิธีการสอนให้ดีขึ้นดังนี้

3.1 “เรียนภาคปฏิบัติเป็นภาษาอังกฤษควบคู่ไปด้วย” บัณฑิตกลุ่มสองภาษาจำนวน 5 คน เสนอให้เพิ่มการเรียนการสอนภาคปฏิบัติเป็นภาษาอังกฤษด้วย จะทำให้มีโอกาสฝึกฝนภาษาอังกฤษต่อเนื่องตลอดเวลา และสามารถนำเอาความรู้ในภาคทฤษฎีไปใช้ในการวางแผนการพยาบาล รวมถึงการประชุมปรึกษาเป็นภาษาอังกฤษได้

“ถ้าได้เอาไปใช้ตอนขึ้นเวิร์คด้วยน่าจะดี” บัณฑิตคนที่ 1

“ถ้าบนเวิร์คพูดภาษาอังกฤษด้วยก็ดี แต่อาจจะเหนื่อยหน่อย” บัณฑิตคนที่ 5

3.2 “ให้มีการช่วยเหลือระหว่างเรียน” กลุ่มสองภาษา 3 คน ให้ความเห็นว่า ตนเองไม่ได้มีทักษะภาษาอังกฤษดีทุกด้าน เช่น ไม่สามารถโต้ตอบเป็นภาษาอังกฤษได้ทันที ไม่เข้าใจคำศัพท์บางคำ อีกทั้งตารางเรียนของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 และ 4 มีการเรียนการสอนทุกวัน ไม่มีโอกาสทบทวนความรู้ภาษาอังกฤษเพิ่มเติม จึงมีข้อเสนอแนะให้จัดตารางสอน ให้มีช่วงค้นคว้าด้วยตนเองระหว่างสัปดาห์ จะช่วยให้การเรียนกลุ่มสองภาษาได้ประโยชน์มากขึ้น

“อยากมี class speaking ให้มีเวลาลงเรียนได้จัง” บัณฑิตคนที่ 11

“บางทีก็อยากให้มีติวเตอร์เหมือนกัน บางครั้งพอเรียนเยอะก็จะย่อยไม่ทัน เป็นภาษาอังกฤษด้วย” บัณฑิตคนที่ 13

การอภิปรายผล

บัณฑิตที่จบจากกลุ่มสองภาษาของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2560 มีคะแนนความพึงพอใจต่อผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.99$, $SD = 0.61$) และ

มีคะแนนความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ มหาวิทยาลัยมหิดลอยู่ในระดับพึงพอใจมากเช่นกัน ($\bar{X} = 4.14$, $SD = 0.65$) ทั้งนี้อาจเนื่องจากกลุ่มสองภาษารุ่นแรก มีผู้สนใจเข้ากลุ่มสองภาษาจำนวนไม่มาก (33 คน) จัดว่าเป็นกลุ่มเล็กจากการสนทนากลุ่ม กลุ่มสองภาษาคิดว่าการเรียนกลุ่มเล็ก ทำให้สามารถแสดงความคิดเห็นได้ทุกคน และอาจารย์ผู้สอนมีเวลาในการให้ข้อเสนอแนะเพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยทางการศึกษาหลายงานที่พบว่า การเรียนแบบกลุ่มเล็กส่งผลดีต่อนักศึกษาในแง่ของการเพิ่มโอกาสในการเข้าถึง การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ นอกจากนี้การเรียนแบบกลุ่มเล็กยังเป็นการส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับครูผู้สอน และระหว่างนักศึกษากับเพื่อนๆ ภายในกลุ่มด้วยกัน ส่งผลให้นักศึกษากล้าที่จะพูดคุยกซักถามในข้อสงสัย และกล้าแสดงความคิดเห็นเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันได้อย่างทั่วถึง¹²⁻¹⁵ แต่อย่างไรก็ตามการไม่มีรุ่นพี่ที่จะให้คำปรึกษาในด้านการเรียน ประกอบกับเนื้อหาในการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษทั้งหมด ซึ่งถึงแม้จะกระเตรียมความพร้อมของคณะฯ เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการคัดเลือกนักศึกษาที่มีคะแนนภาษาอังกฤษดีเข้าเรียนในกลุ่มสองภาษา การเตรียมความพร้อมด้านการพัฒนาศักยภาพอาจารย์ที่สอนกลุ่มสองภาษา โดยผู้สอนในกลุ่มสองภาษาจะได้รับการคัดเลือกจากการประชุมรายวิชา นำเสนอผ่านการประชุมระดับภาคีฯ เพื่อกระจายภาระงานอาจารย์ให้มีความเหมาะสม แต่จากการสนทนากลุ่ม กลุ่มสองภาษาพบปัญหา ระหว่างการเรียนการสอนบ้าง โดยพบว่า การที่ต้องเรียนเป็นภาษาอังกฤษและสอบข้อสอบเป็นภาษาไทย นักศึกษาต้องขยันและตื่นตัวเพิ่มขึ้นเพื่อให้เข้าใจเนื้อหาที่เรียน สอดคล้องกับการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนพยาบาลศาสตรบัณฑิตโดยใช้ภาษาอังกฤษในประเทศไทย¹⁵ พบว่า อาจารย์ผู้สอนที่มีความชำนาญในการสอนสองภาษา คะแนนภาษาอังกฤษแรกเข้าของนักศึกษา สื่อการสอนสำหรับการเรียนสองภาษา โดยเฉพาะตำราทางการแพทย์ที่เป็นภาษาอังกฤษ และรูปแบบการเรียนการสอนล้วนส่งผลต่อการเรียนการสอนของกลุ่มสองภาษา แต่อย่างไรก็ตามในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะมุมมองของบัณฑิต



ไม่มีข้อมูลด้านอาจารย์ผู้สอน ทำให้ไม่ทราบว่าอาจารย์ที่สอนในกลุ่มสองภาษามีการประสบการณ์และมีภาระการสอนเป็นอย่างไร

และเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความพึงพอใจต่อผลการเรียนรู้ของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ มหาวิทยาลัยมหิดล ระหว่างกลุ่มสองภาษาและกลุ่มปกติพบว่าไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ต้องการให้ผลลัพธ์การเรียนรู้และคุณลักษณะของบัณฑิตทั้งสองกลุ่มเท่ากัน เนื่องจากใช้หลักสูตรเดียวกัน มีจำนวนชั่วโมง เนื้อหาที่เรียน และมีรูปแบบการวัดประเมินผลเหมือนกัน จะแตกต่างกันเฉพาะการสื่อสารในชั้นเรียนของกลุ่มสองภาษา ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลัก และได้มีโอกาสได้ไปเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศมากกว่า ในขณะที่กลุ่มปกติไม่มีโอกาสได้ไปแลกเปลี่ยน อาจเนื่องจากกลุ่มปกติไม่มั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ จึงไม่สมัครเข้าร่วมโครงการและต้องใช้คะแนนภาษาอังกฤษยื่นสมัคร และเมื่อสอบถามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม เพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2560 พบว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต้องการให้บัณฑิตที่จบจากคณะพยาบาลศาสตร์ทุกคน มีสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษ จึงกำหนดเป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ในหลักสูตรใหม่ และให้ทุกรายวิชาทฤษฎีทางการพยาบาลสอนเป็นภาษาอังกฤษ อย่างน้อยร้อยละ 20 ของจำนวนชั่วโมงทั้งหมด ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลจากการสนทนากลุ่มกับกลุ่มสองภาษาที่พบว่าได้ประโยชน์จากการเรียนกลุ่มสองภาษา โดยได้ฝึกฝนภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีคะแนนภาษาอังกฤษผ่านเกณฑ์ที่กำหนด สอดคล้องกับการถอดบทเรียนการจัดการเรียนการสอนสองภาษาของนักศึกษาพยาบาลในประเทศไทยของ ทิวาพร พงษ์มารุทัย⁴ พบว่าการจัดการศึกษาพยาบาลแบบสองภาษา (bilingual program) จะเป็นการเตรียมความพร้อมที่ดีที่สุดให้กับนักศึกษาพยาบาล ในการเข้าสู่ระบบบริการสุขภาพแบบโลกาภิวัตน์ (a globalized healthcare system) เนื่องจากการเรียนสองภาษาจะทำให้นักศึกษาได้มีโอกาสใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันและในชั้นเรียน ทั้งที่เป็นทางการ

และไม่เป็นทางการ ได้มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนกับชาวต่างชาติ จะส่งเสริมให้นักศึกษาได้เรียนรู้และเข้าใจภาษาอังกฤษมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มีปรัชญาในการมุ่งผลิตบัณฑิตที่มีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพและมาตรฐานระดับสากล รู้ลึกในสาขาวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ รู้กว้างในการเปลี่ยนแปลงของประเด็นและแนวโน้มสุขภาพโลก² และคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ มหาวิทยาลัยมหิดล มุ่งหวังให้บัณฑิตมีทักษะและศักยภาพในการแข่งขันระดับโลกอยู่แล้ว จึงเป็นการเสริมให้กลุ่มสองภาษามีศักยภาพเพิ่มมากขึ้น กล่าวโดยสรุป จึงเป็นการทำทนายสำหรับการศึกษาพยาบาลในประเทศไทยที่จะจัดให้มีหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตที่เป็นหลักสูตรสองภาษามากยิ่งขึ้น

สรุปและข้อเสนอแนะ

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลจัดการเรียนการสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต กลุ่มสองภาษา เป็นหลักสูตรแรกของประเทศไทย ซึ่งถึงแม้ว่าจะมีการเรียนการสอนแยกกับกลุ่มปกติ แต่บัณฑิตจากกลุ่มสองภาษาและกลุ่มปกติมีค่าเฉลี่ยคะแนนผลการเรียนรู้และคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ไม่แตกต่างกัน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. จัดให้มีจำนวนนักศึกษาในกลุ่มสองภาษาเพิ่มมากขึ้น เพื่อเพิ่มความสามารถในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษา และการสร้างสิ่งแวดล้อมและกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตได้สื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษ
2. ควรมีการส่งต่อข้อมูลสมรรถนะทางการสื่อสารภาษาอังกฤษของกลุ่มสองภาษาแก่ผู้ใช้บัณฑิต เพื่อต่อยอดความก้าวหน้าในการทำงานของบัณฑิตพยาบาลและให้กรมอบหมายงานให้เหมาะสม
3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความเหนื่อยล้า ภาระงานสอนของอาจารย์ผู้สอน หรือต้นทุนในการจัดกลุ่มสองภาษา เพื่อให้ได้ข้อมูลด้านอื่นในการประกอบการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสองภาษา รวมถึงแนวทางการพัฒนาผู้สอน การผลิตสื่อการสอน แนวทางการแลกเปลี่ยนกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ เพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียนต่อไป



กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยนี้ ขอขอบพระคุณคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ผู้มอบทุนสนับสนุนการวิจัย จากเงินกองทุน ซี.เอ็ม.บี. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

References

1. Faculty of Nursing, Mahidol University. Handbooks of bachelor of nursing science year 2017. Bangkok: Faculty of Nursing, Mahidol University; 2017. 184 p. (in Thai).
2. Office of the Education Council, Ministry of Education. National education plan year 2017-2037 [Internet]. Bangkok: Office of the Education Council; 2017 [cited 2018 Mar 9]. Available from: <http://backoffice.onec.go.th/uploaded/Outstand/2017-EdPlan60-79.pdf>. (in Thai).
3. Faculty of Nursing, Mahidol University. Program specification of bachelor of nursing science year 2017. Bangkok: Faculty of Nursing, Mahidol University; 2017. 161 p. (in Thai).
4. Pongmarutai T. Bilingual nursing education for Thailand: facing the challenges head-on. *Rangsit Journal of Arts and Sciences*. 2013;3(1):79-86. (in Thai).
5. Ministry of Education. Thai qualifications framework for higher education in nursing science year 2017 [Internet]. Bangkok: Ministry of Education; 2017 [cited 2018 Mar 9]. Available from: <https://www.tnmc.or.th/news/18>. (in Thai).
6. Fry GW. The evolution of educational reform in Thailand [Internet]. Bangkok: Office of the National Education Commission; 2002 [cited 2018 Mar 9]. Available from: http://crd.grad.swu.ac.th/data_km/the%20evolution%20of%20education%20in%20thailand.pdf.
7. Dechipichai P, Pongsopa J, Suwannateep N, Tuprakay SR. The bilingual mathematics learning and teaching management in schools in Bangkok. *SDU Research Journal Humanities and Social Sciences*. 2016;12(2):61-82. (in Thai).
8. Daosodsai H, Gajeaseni C. A study of language learning strategies use of students in an English program. in Assumption Samutprakarn school. *Princess of Naradhiwas University Journal*. 2011; 3(3):90-9. (in Thai).
9. Pongsutirak C. State and problems of English program management of private schools in Nonthaburi and Pathumthai provinces [master's thesis]. Bangkok: Dhurakij Pundit University; 2009. 102 p. (in Thai).
10. Turner K, Rakkwamsuk S, Ruanjaiman J, Sukgaroen J, Suriyanimitsuk T. The pedagogical situation fostering 21st century skills of nursing students at Boromarajonani College of Nursing, Chon Buri. *Nursing Journal of the Ministry of Public Health*. 2016;26(2):128-41. (in Thai).
11. Krejcie RV, Morgan D. Determining sample size for research activities. *Educ Psychol Meas*. 1970; 30:607-10. doi: 10.1177/001316447003000308.
12. Burgess A, van Diggele C, Roberts C, Mellis C. Facilitating small group learning in the health professions. *BMC Med Educ*. 2020;20 Suppl 2:457. doi: 10.1186/s12909-020-02282-3.
13. Dionne Merlin M, Lavoie S, Gallagher F. Elements of group dynamics that influence learning in small groups in undergraduate students: a scoping review. *Nurse Educ Today*. 2020;87: 104362. doi: 10.1016/j.nedt.2020.104362.
14. Murry LL, Thomas P, Razdan G, Devi YS, Joshi P, Sharma KK. Engaging nursing students with small group learning in midwifery education. *Int J Nurs Educ*. 2019;11(1):55-9. doi: 10.37506/ijone.v11i1.4694.
15. He W, Xu Y, Zhu J. Bilingual teaching in nursing education in China: evolution, status, and future directions. *Nurs Health Sci*. 2011;13(3):371-7. doi: 10.1111/j.1442-2018.2011.00623.x.